Tyrimo „Ko norite išmokti Ignalinoje?“ rezultatai ir įžvalgos

2026 m. spalio mėnesį buvo atliekamas Neformaliojo suaugusiųjų švietimo (toliau – NSŠ) būklės Ignalinos rajono savivaldybėje tyrimas „Ko norite išmokti Ignalinoje?“.

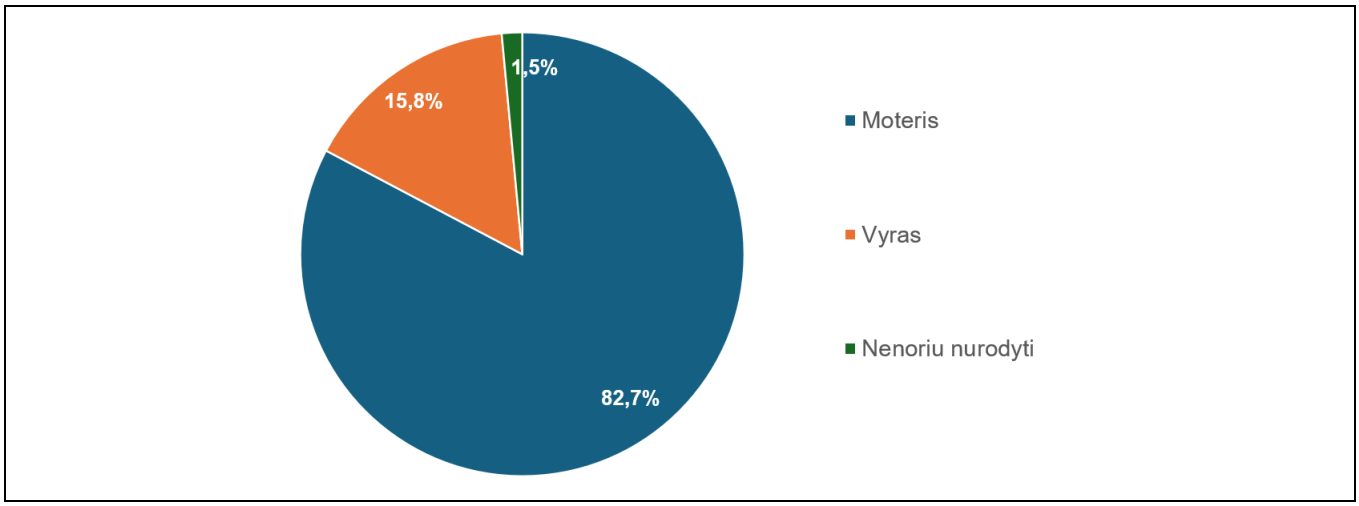
Siekiant išsiaiškinti esamą NSŠ padėtį, gyventojų poreikius ir lūkesčius, buvo parengtas tyrimo klausimynas, kurį galėjo užpildyti kiekvienas pilnametis savivaldybės gyventojas ar asmuo, periodiškai besilankantis Ignalinoje. Klausimynas buvo skelbtas viešai savivaldybės interneto svetainėje (tiesioginė nuoroda: https://ignalina.lt/naujienos/396/ko-norite-ismokti-ignalinoje:7224) ir *Facebook* paskyroje; jį buvo galima pildyti 2026 m. spalio 9–28 dienomis.

Siekiant, kad kuo daugiau gyventojų išreikštų savo nuomonę, informacija apie atliekamą tyrimą buvo ne tik paskelbta viešai, bet ir išsiųsta kiekvienai savivaldybės biudžetinei įstaigai ir seniūnijoms, taip pat Užimtumo tarnybos, policijos atstovams. Jų buvo paprašyta pasidalinti informacija apie tyrimą su savo įstaigos darbuotojais, esant galimybei – ir su lankytojais; savivaldybės viešoji biblioteka papildomai paprašyta informuoti Trečiojo amžiaus universiteto dalyvius, o mokyklos – visų savo ugdytinių tėvus.

Informacija apie atliekamą tyrimą buvo išsiųsta ir savivaldybėje veikiančioms bendruomenėms (https://ignalina.lt/gyventojams/bendruomenes/335?lang=lt nurodytais kontaktais); anketos nuoroda prašyta pasidalinti su šeimos nariais, draugais ar pažįstamais argumentuojant, kad gauti atsakymai padės tobulinti savivaldybės gyventojams skirtas neformaliojo suaugusiųjų švietimo veiklas: geriau atliepti gyventojų poreikius ir didinti mokymosi galimybių įvairovę savivaldybėje.

Tyrime **dalyvavo 336 respondentai**. Tai sudaro 2,9 proc. nuo bendro visų savivaldybės suaugusių gyventojų skaičiaus (Valstybinės duomenų agentūros (toliau – VDA) duomenimis, Ignalinos rajono savivaldybėje 2026 m. pradžioje gyveno 13 127 gyventojai: iš jų 1550 – vaikai iki 18 m. amžiaus, 11 577 – suaugusieji).

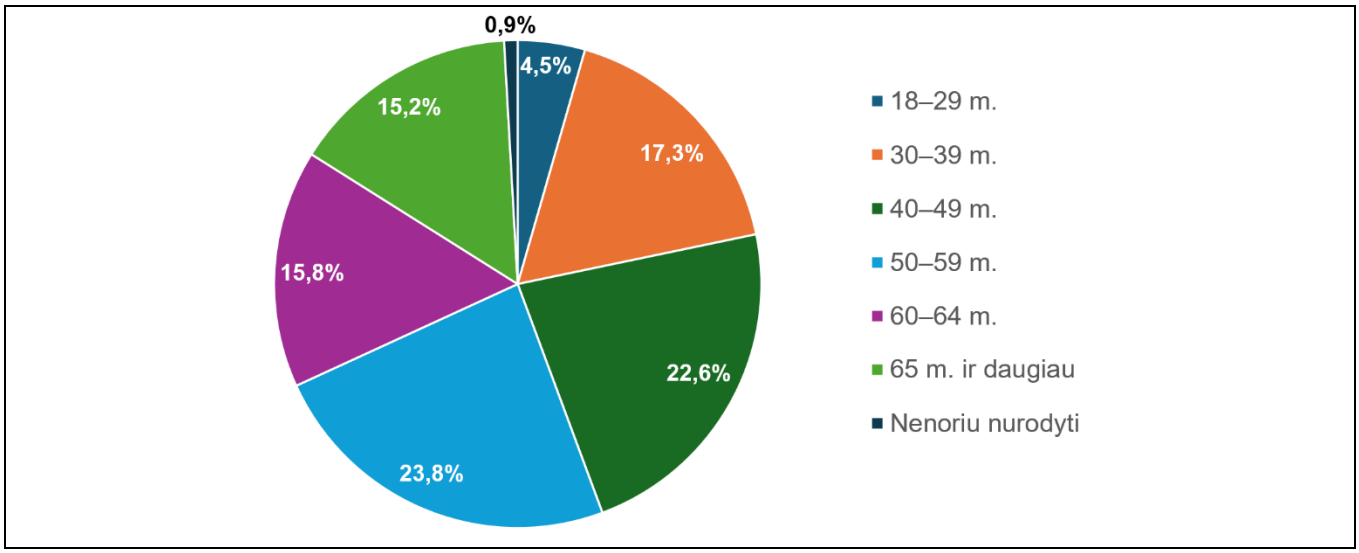
Net 82,7 proc. tyrimo dalyvių – moterys, 15,8 proc. – vyrai; 1,5 proc. apklaustųjų lyties nurodyti nepanoro (žr. 1 pav.).

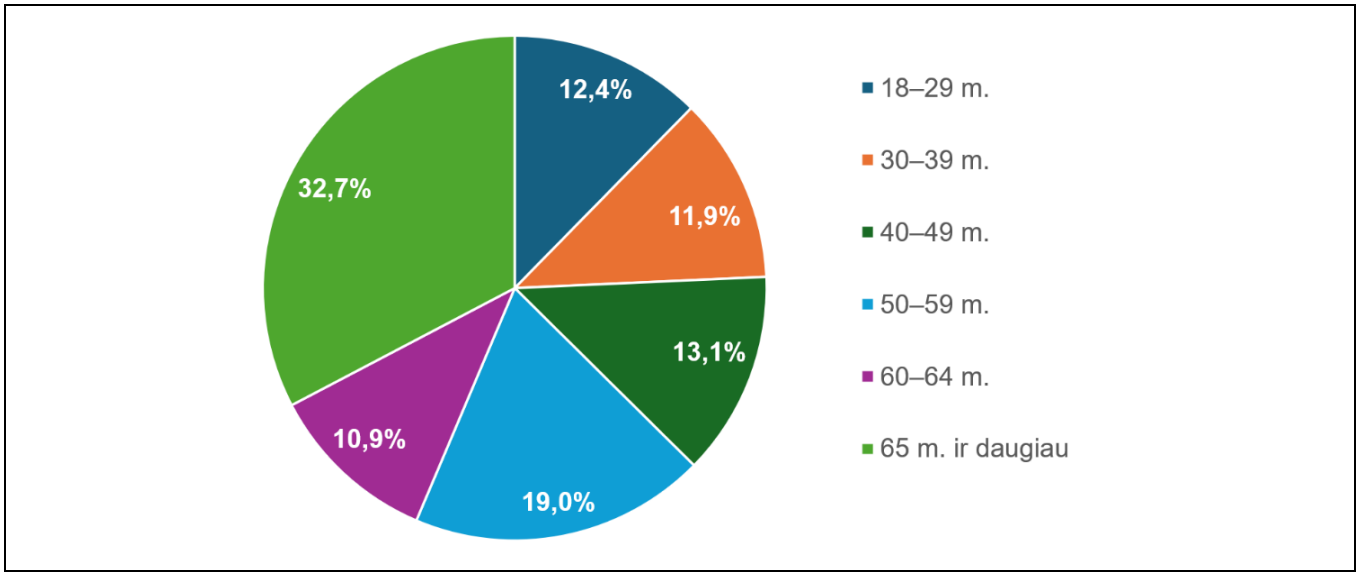
1 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal lytį

VDA duomenimis, 2026 m. pradžioje iš visų savivaldybės gyventojų 6 908 (52,62 proc.) buvo moterys ir 6 219 (47,38 proc.) – vyrai. Tikėtina, panašus pasiskirstymas ir tarp suaugusių savivaldybės gyventojų. Taigi tokio didelio lyčių skirtumo, kaip tarp tyrimo dalyvių, savivaldybėje nėra, todėl bendri tyrimo rezultatai daug labiau atspindi ne visų gyventojų, o moterų poreikius.

Tyrimo dalyvių **pasiskirstymas pagal amžių** (žr. 2 pav.) esamų savivaldybės gyventojų amžiaus grupių (žr. 3 pav.) irgi neatitinka. Kaip matome, tyrimo rezultatai labiau atspindi 30–64 m. amžiaus gyventojų NSŠ poreikius. Santykinai maža apklausoje dalyvavusių 18–29 m. ir 65 m. bei vyresnio amžiaus respondentų dalis.

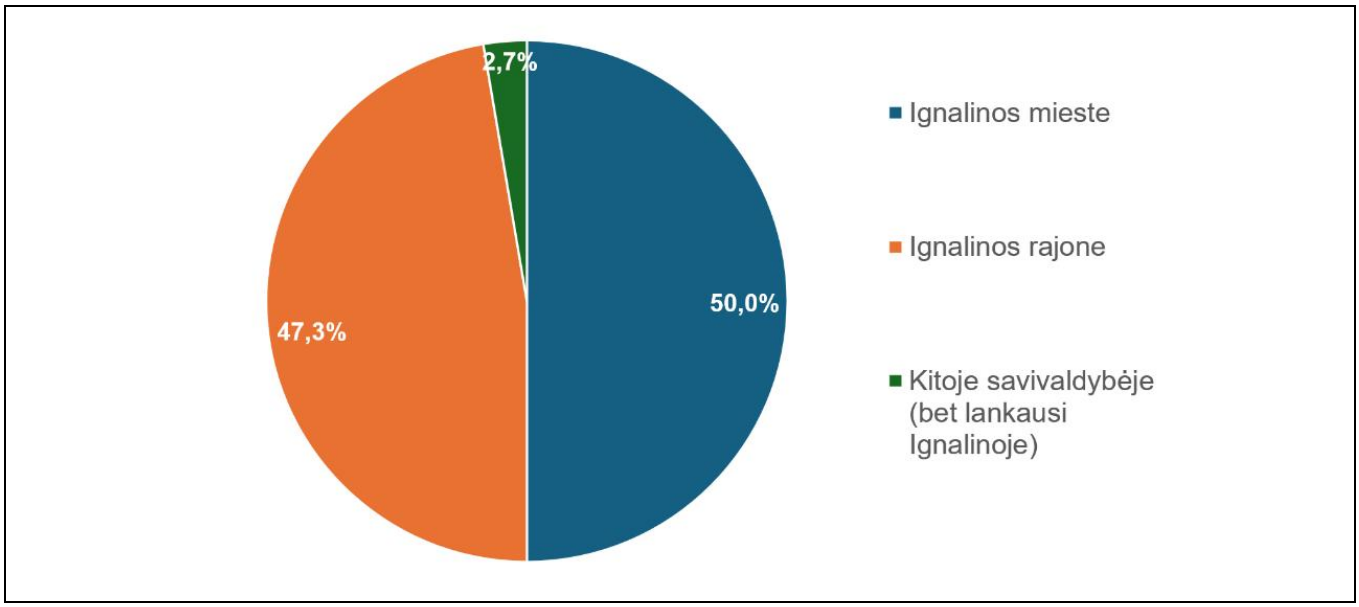
2 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal amžiaus grupes

3 pav. Suaugusių savivaldybės gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (VDA duomenys)

Tikėtina, kad daug savivaldybėje gyvenamąją vietą deklaravusio jaunimo studijuoja ir todėl nebuvo suinteresuoti dalyvauti tyrime, o jau pilnamečiams vyresniųjų klasių mokiniams tai irgi galimai neaktualu, nes jie dar gali dalyvauti kaip mokiniai vaikams skirtose neformaliojo vaikų švietimo veiklose (apklausa neleidžia nustatyti, ar būtent tai lėmė mažesnį aktyvumą dalyvaujant tyrime). 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupei tyrime atstovauja akivaizdžiai per mažai apklaustųjų, todėl šios amžiaus grupės atsakymus būtų galima analizuoti atskirai. Kita vertus, tokios analizės tikslingumas irgi abejotinas, nes gyventojų, nedalyvavusių tyrime, poreikiai gali būti visai kitokie.

50 proc. apklausos dalyvių nurodė gyvenantys Ignalinos mieste, 47,3 proc. – rajone, 2,7 proc. – kitoje savivaldybėje, bet Ignalinoje dirba ar lankosi kitais reikalais (žr. 4 pav.).

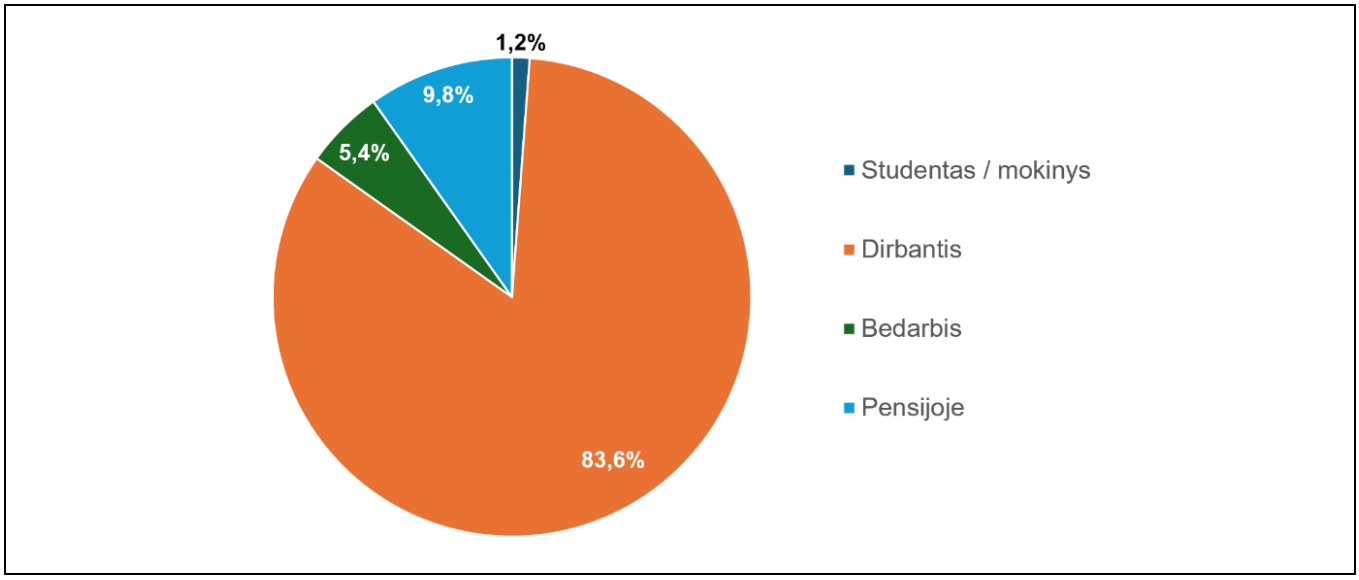
4 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą

VDA duomenimis, 2026 m. pradžioje Ignalinos mieste gyveno 35 proc. visų savivaldybės gyventojų (skaičiuojant pagal visas amžiaus grupes, ne tik suaugusiuosius; bet tikėtina, kad panašus pasiskirstymas ir tarp suaugusiųjų). Todėl tyrimo duomenys labiau atspindi ne rajono, o Ignalinos miesto gyventojų poreikius.

Tyrimo dalyviai buvo paprašyti pažymėti savo **pagrindinį užsiėmimą**. Pasirinkti buvo galima tik vieną atsakymą, todėl respondentams kartais reikėjo apsispręsti, su kuo jie save labiau tapatina: galėjo būti dirbančių studentų ar dirbančių pensininkų, taip pat skirtingai save galėjo traktuoti asmenys, esantys vaiko priežiūros atostogose ar ilgą laiką slaugantys sergantį šeimos narį. Kaip matome (žr. 5 pav.), didžioji dalis respondentų – net 83,6 proc. – save nurodė kaip dirbančius.

Kad yra pensijoje, nurodė 9,8 proc. apklaustųjų. Kadangi 65 m. amžiaus ir vyresnių respondentų buvo 15,2 proc. (žr. 2 pav.), tai bent 5,4 proc. tyrimo dalyvių – dirbantys pensininkai.

VDA duomenimis, kaip jau apžvelgta anksčiau (žr. 3 pav.), 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų dalis savivaldybėje – 32,7 proc.; jų tyrime dalyvavo neproporcingai mažai.

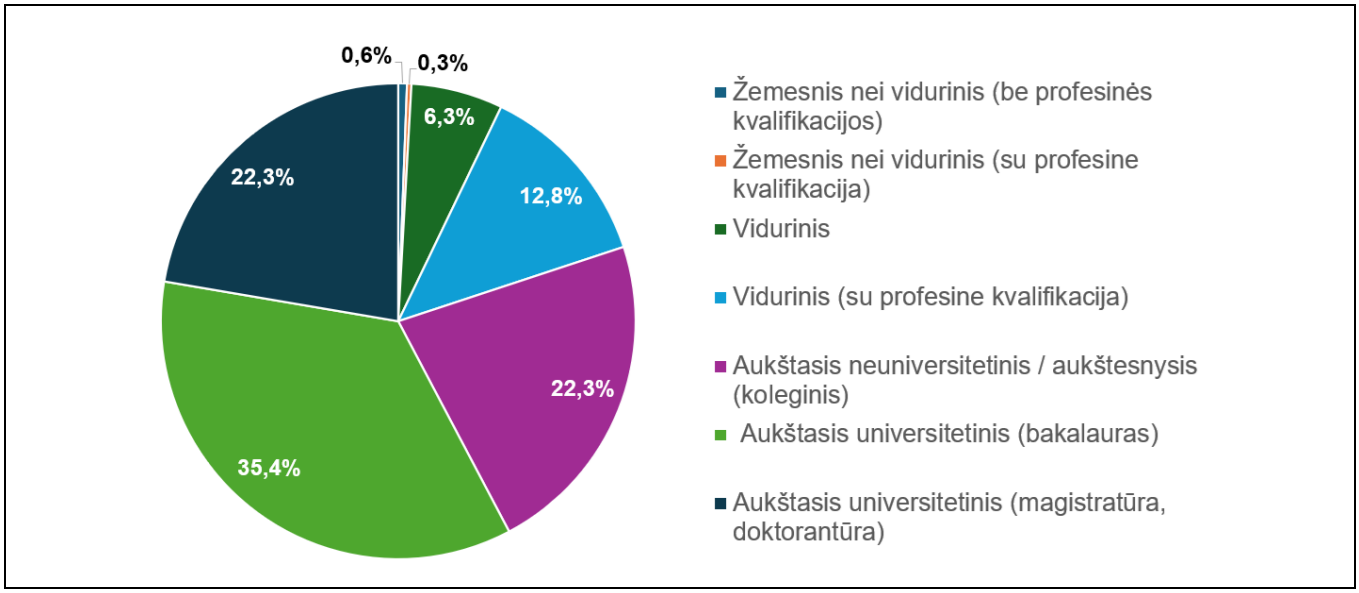

5 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal pagrindinį užsiėmimą

Darbo neturinčių respondentų dalis sudaro 5,4 proc. nuo visų tyrimo dalyvių, arba 6,4 proc., skaičiuojant nuo darbingo amžiaus (18–65 m.) apklaustųjų (neįtraukiant studentų / mokinių). Užimtumo tarnybos duomenimis, savivaldybėje registruotas nedarbo lygis 2026 m. spalio mėn. buvo 10,9 proc. Tai rodo, kad tyrime dalyvavo mažesnė darbo neturinčių asmenų dalis, nei jų yra savivaldybėje.

Taigi tyrimo imtis pagal respondentų pagrindinį užsiėmimą savivaldybės gyventojų pasiskirstymo neatitinka.

Net 80 proc. tyrimo dalyvių nurodė turintys aukštąjį **išsilavinimą**, iš jų 22,3 proc. – aukštąjį neuniversitetinį (koleginį), 57,7 proc. – aukštąjį universitetinį (žr. 6 pav.).

6 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal išsilavinimą

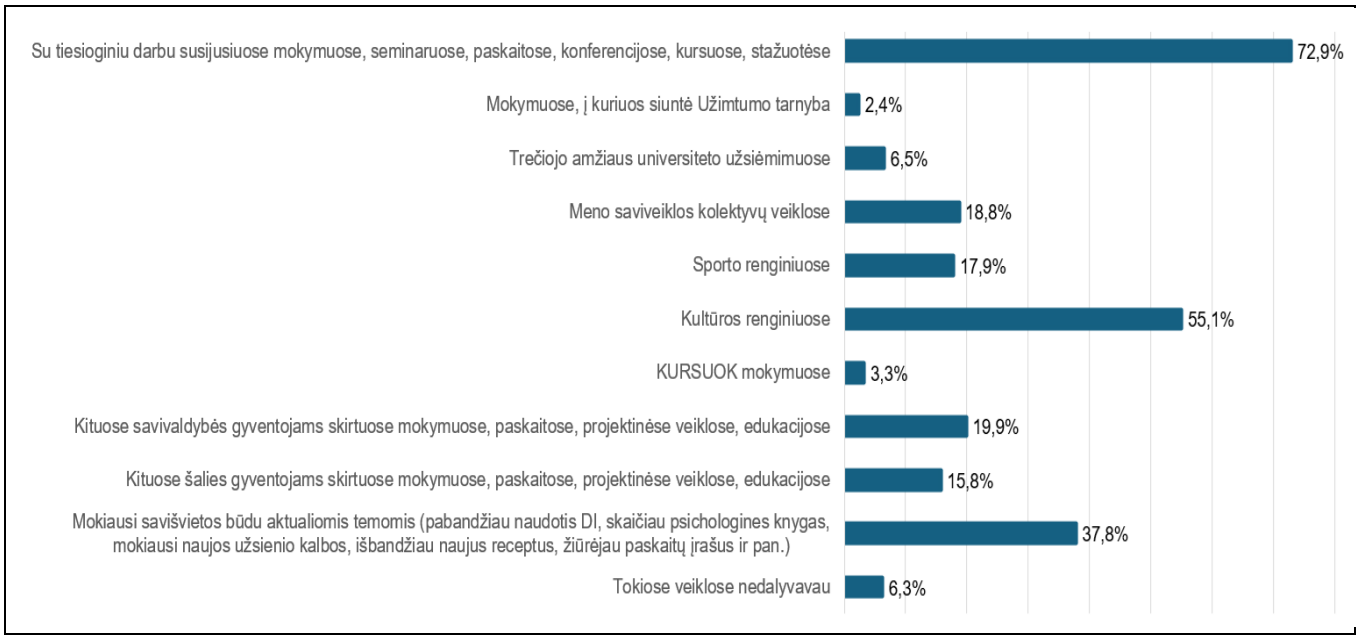
Tai irgi kelia abejonių dėl tyrimo imties atitikties realiai savivaldybės gyventojų sudėčiai: VDA duomenimis, pagal Lietuvos Respublikos 2021 m. gyventojų ir būstų surašymo rezultatus (tiesioginė nuoroda: https://osp.stat.gov.lt/2021-gyventoju-ir-bustu-surasymo-rezultatai/issilavinimas), Ignalinos rajono savivaldybėje iš 1000 gyventojų aukštąjį išsilavinimą turėjo 190, t. y., tokių gyventojų buvo tik 19,0 proc. Todėl tikėtina, kad informacija apie tyrimą arba nepasiekė žemesnio išsilavinimo suaugusių asmenų, arba jie tiesiog nepanoro dalyvauti tyrime.

Tiriamųjų buvo klausta, kokiose **tobulėjimo veiklose** jie dalyvavo per paskutinius 12 mėnesių. Buvo galima pasirinkti kelis atsakymus.

Dauguma tyrimo dalyvių (žr. 7 pav.) – 72,9 proc. – dalyvavo su tiesioginiu darbu susijusiuose mokymuose, seminaruose, paskaitose, konferencijose, kursuose, stažuotėse. Kadangi dirba 83,6 proc. tyrimo dalyvių (žr. 5 pav.), tai reiškia, kad dalis dirbančiųjų tokiose veiklose nedalyvavo; tai nėra gerai, nes darbuotojų kvalifikacijos tobulinimu turėtų rūpintis kiekvienas darbdavys.

Kitas populiariausias tobulėjimo būdas (ir nereikalaujantis ypatingų pastangų) – lankymasis kultūros renginiuose; juose pastaraisiais metais dalyvavo 55,1 proc. apklaustųjų.

Labai populiarus ir kiekvienam prieinamas mokymasis savišvietos būdu aktualiomis temomis (pvz., pabandžiau naudotis DI, skaičiau psichologines knygas, mokiausi naujos užsienio kalbos, išbandžiau naujus receptus, žiūrėjau paskaitų įrašus ir pan.) – taip ugdėsi 37,8 proc. apklausos dalyvių.

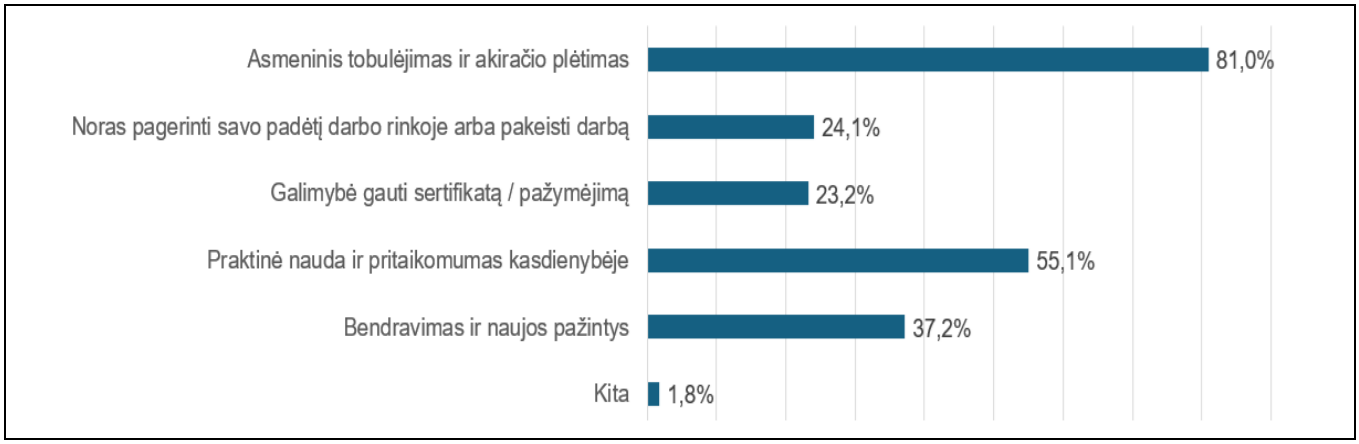

7 pav. Kokiose tobulėjimo veiklose tiriamieji dalyvavo per paskutinius 12 mėnesių

Neramina tai, kad 6,3 proc. apklaustųjų nurodė niekur nedalyvavę, t. y., jie nesiugdė net savišvietos būdu.

Tyrimo metu domėtasi, **kas respondentus motyvuoja mokytis**. Kaip ir ankstesniame klausime, buvo galima pasirinkti kelis atsakymus. Paaiškėjo, kad labiausiai suaugusiuosius motyvuoja

asmeninio tobulėjimo galimybė ir akiračio plėtimas (81,0 proc.) bei praktinė nauda ir pritaikomumas kasdienybėje (55,1 proc.) (žr. 8 pav.).

8 pav. Kas tyrimo dalyvius motyvuoja mokytis

Nemažą dalį tyrimo dalyvių taip pat motyvuoja bendravimas ir naujos pažintys (37,2 proc.), noras pagerinti savo padėtį darbo rinkoje ar pakeisti darbą (24,1 proc.) ir galimybė gauti sertifikatą / pažymėjimą (23,2 proc.).

Šeši tiriamieji nurodė ir kitas priežastis: *„niekas“, „kitos priežastys“, „jei įdomu“, „jei priverčia“, „gydymo procese“, „neturiu nuomonės“.*

Suaugusieji **tobulėti norėtų įvairiose srityse**. Apklausoje dalyvavusiems savivaldybės gyventojams reikalingiausios mokymų temos yra šios:

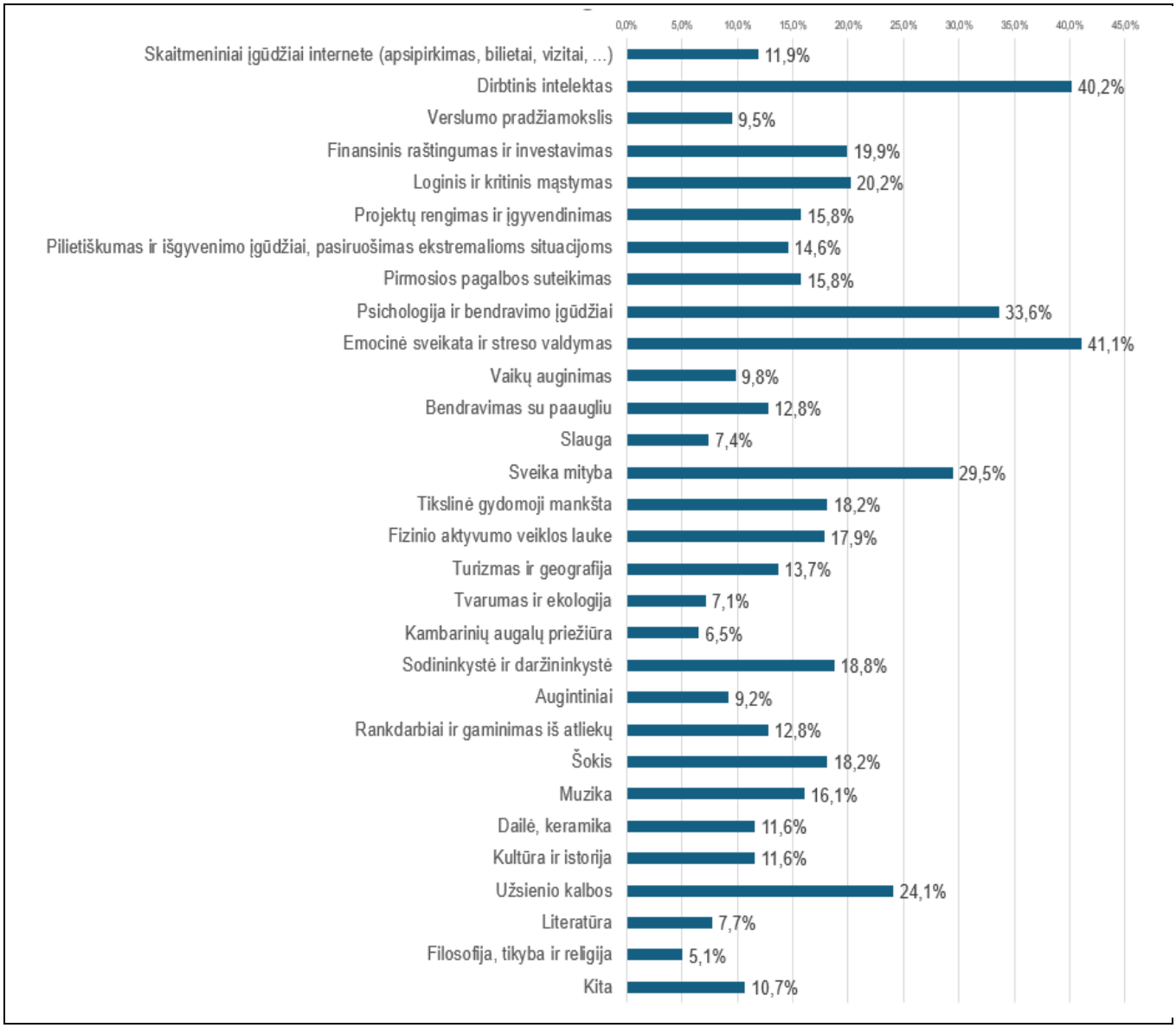
- Emocinė sveikata ir streso valdymas – 41,1 proc.;
- Dirbtinis intelektas – 40,2 proc.;
- Psichologija ir bendravimo įgūdžiai – 33,6 proc.;
- Sveika mityba – 29,5 proc.;
- Užsienio kalbos – 24,1 proc.;
- Loginis ir kritinis mąstymas – 20,2 proc.

Visi pasirinkimai pateikti 9 pav. Kaip matome, kitas sritis pasirinko mažiau nei po 20 proc. respondentų.

Kiekvienas respondentas galėjo pažymėti visas norimas sritis, o neradęs sau aktualios, turėjo galimybę ją įrašyti laukelyje „Kita“. Čia buvo galima įrašyti ir pageidaujamą mokytis užsienio kalbą, bet tai padarė ne visi užsienio kalbas kaip tobulėjimo sritis pasirinkę tyrimo dalyviai.

Pageidavimų sulaukta įvairių. Labiausiai geidžiama buvo anglų kalba (19 dalyvių), po kelis asmenis norėjo mokytis vokiečių (3), lenkų (2), turkų (2), italų (2), ukrainiečių (1), latvių (1) kalbų.

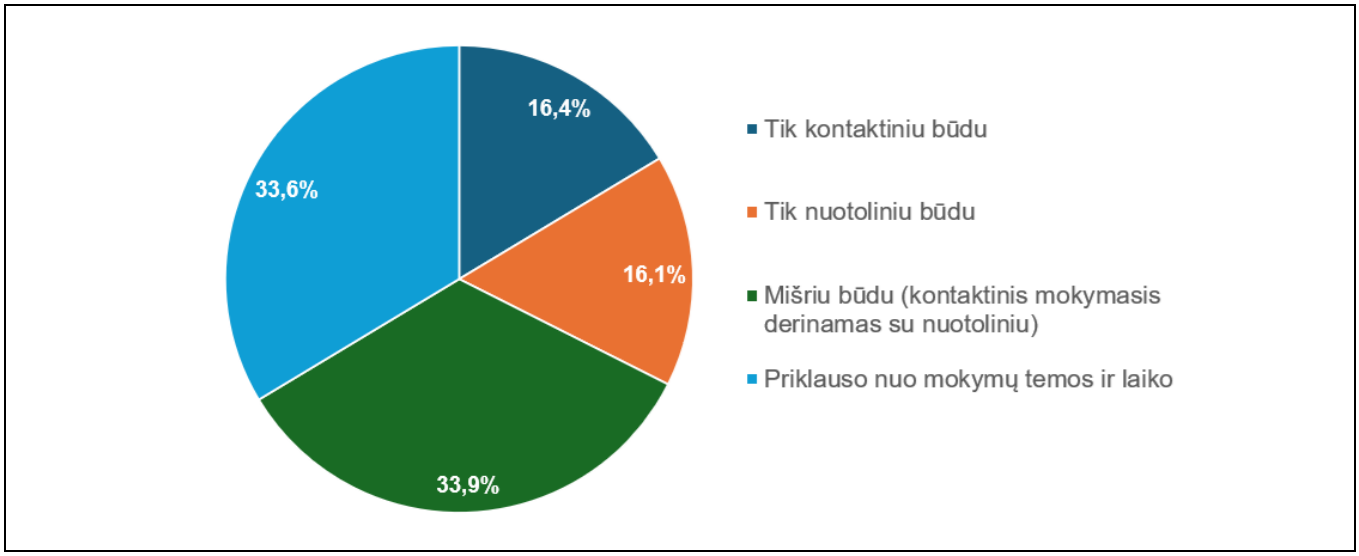
Be užsienio kalbų, buvo pavienių siūlymų mokyti vadovavimo įgūdžių, darbo su SUP turinčiais vaikais pagrindų, siūti siuvimo mašina ir modeliuoti, verslo kūrimo, marketingo, rinkodaros ir komunikacijos, apskaitos. Taip pat pageidauta komandinio sporto veiklų sporto salėje.

9 pav. Sritys, kuriose tyrimo dalyviai norėtų pradėti tobulėti jau dabar

Tyrimo dalyviai turėjo pasirinkti, **koks mokymo būdas yra priimtiniausias**. Buvo galima pažymėti tik vieną, patogiausią, variantą.

Dauguma respondentų (žr. 10 pav.) pirmenybę teikia mišriam mokymosi būdui, kai kontaktinis mokymasis derinamas su nuotoliniu (33,9 proc.). Beveik tiek pat respondentų (33,6 proc.) mano, kad mokymosi būdas turėtų priklausyti nuo mokymų temos ir laiko.

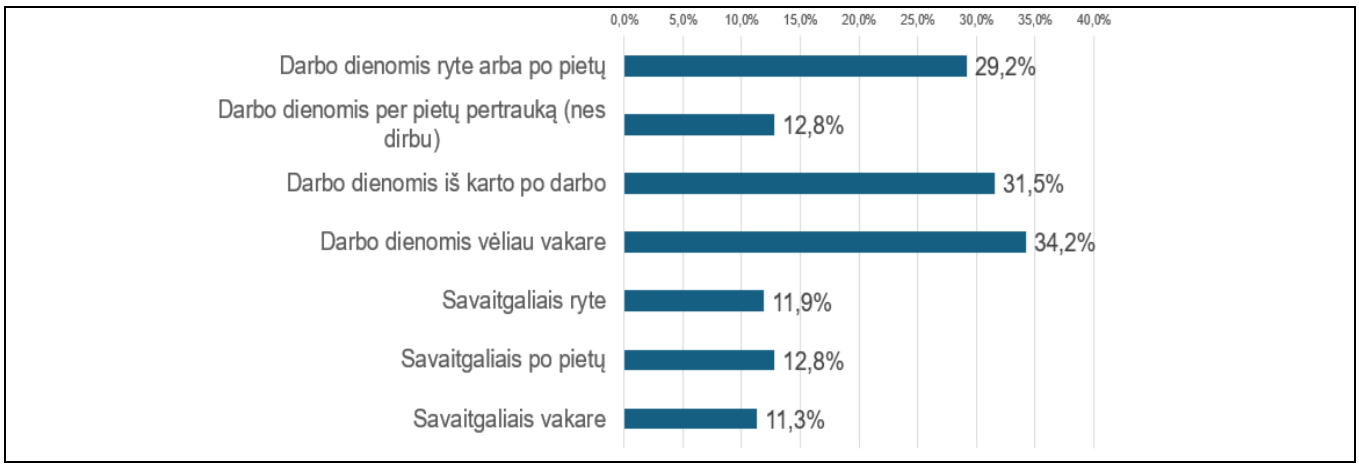

10 pav. Tyrimo dalyvių pageidaujamas mokymosi būdas

Tyrimo dalyviai turėjo pasirinkti ir jiems **priimtiniausią mokymosi laiką**.

Daugumai apklaustųjų patogiausia mokytis būtų darbo dienomis iš karto po darbo (31,5 proc.) arba vėliau vakare (34,2 proc.).

Mažiausia pageidaujančiųjų mokytis savaitgaliais (žr. 11 pav.).

11 pav. Tyrimo dalyvių pageidaujamas mokymosi laikas

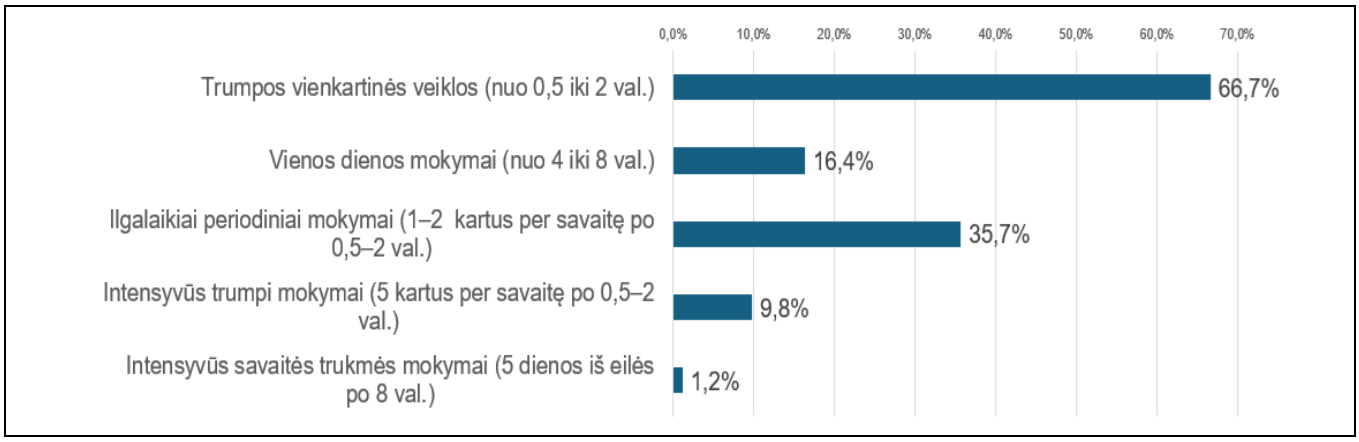
Apklausos dalyviai buvo paprašyti įvertinti ir norimą **mokymosi intensyvumą bei tęstinumą**.

Intensyvių mokymų, kai mokomasi visą darbo savaitę, pilną darbo dieną, dauguma respondentų nenori (žr. 12 pav.).

Priimtiniausios būtų trumpos (nuo 0,5 iki 2 val.) vienkartinės veiklos – tam pritaria 66,7 proc. apklaustųjų.

Didelė dalis (35,7 proc.) apklaustųjų norėtų ir ilgalaikių periodinių mokymų, kurie būtų 1–2 kartus per savaitę po 0,5–2 val.

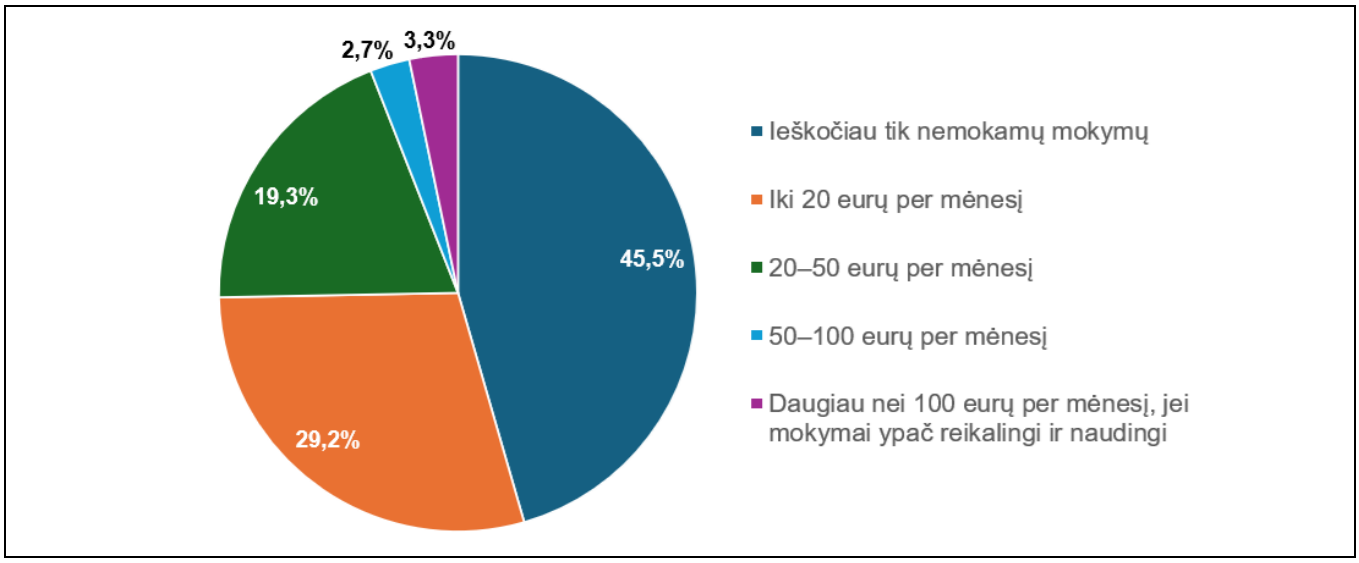
Vienos dienos mokymuose (nuo 4 iki 8 val.) dalyvauti sutiktų 16,4 proc. respondentų.

12 pav. Tyrimo dalyvių pageidaujama mokymosi trukmė

Daugiau nei pusė apklaustųjų už mokymus **sutiktų mokėti savo lėšomis** (žr. 13 pav.). Tai rodo, kad ir mokamuose mokymuose, ypač jei jie reikalingi ir naudingi, dalyvių atsirastų.

Žinoma, reikia nepamiršti, kad 83,6 proc. tyrimo dalyvių – dirbantys, todėl toks pasirinkimas neturėtų stebinti.

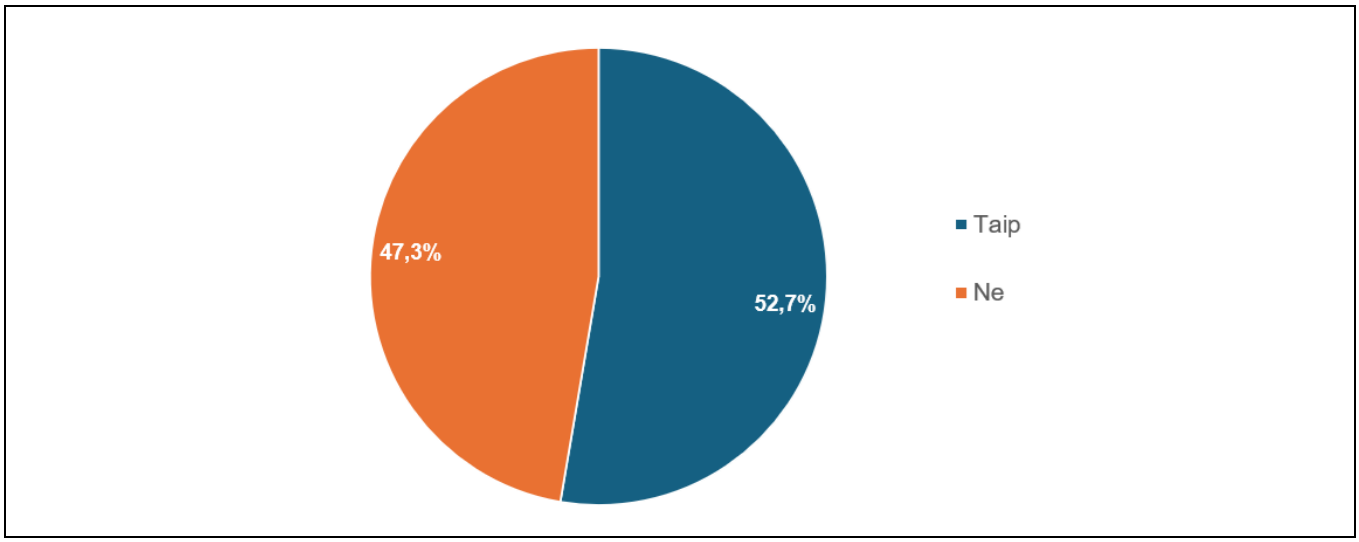

13 pav. Kiek tyrimo dalyviai yra pasirengę mokėti už jų poreikius ir lūkesčius atitinkančius mokymus

Tik nemokamų mokymų ieškotų 45,5 proc. respondentų, 2,7 proc. sutiktų mokėti 50–100 eurų per mėnesį, o 3,3 proc. – ir daugiau nei 100 eurų per mėnesį, jei mokymai jiems būtų ypač reikalingi ir naudingi.

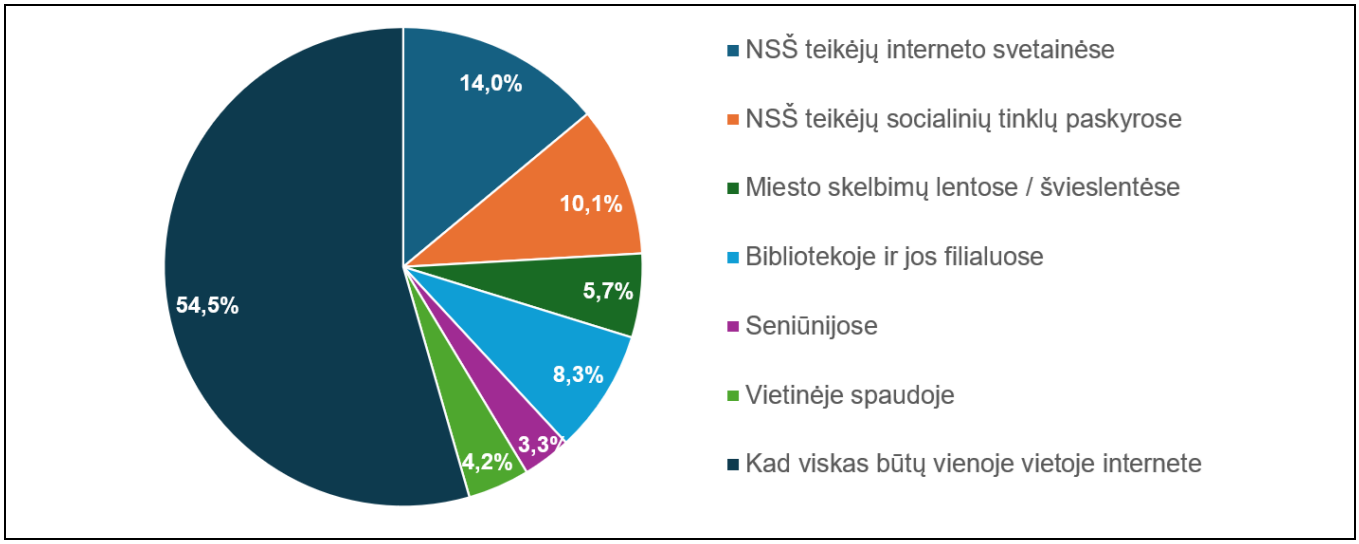
52,7 proc. tyrimo dalyvių nuomone, **informacijos apie NSŠ galimybes savivaldybėje** užtenka (žr. 14 pav.).

Informacijos trūksta 47,3 proc. respondentų. Tai rodo, kad būtina gerinti tokios informacijos sklaidą, o atsižvelgus į tyrimo imtį – ir prieinamumą.

14 pav. Tyrimo dalyvių nuomonė, ar užtenka informacijos apie NSŠ galimybes Ignalinos rajono savivaldybėje

Apie galimybes dalyvauti savivaldybėje vykstančiose NSŠ veiklose respondentai norėtų sužinoti įvairiais būdais. Klausimyne buvo palikta tik vieno atsakymo galimybė, todėl tyrimo dalyviai turėjo pasirinkti, koks **informacijos pateikimo būdas** jiems yra patogiausias (žr. 15 pav.).

15 pav. Tyrimo dalyvių nuomonė apie patogiausią NSŠ veiklų viešinimo būdą

Kaip ir tikėtasi, dauguma – 54,5 proc. – apklaustųjų norėtų, kad viskas būtų skelbiama vienoje vietoje internete.

Aktualus ir informacijos skelbimas ne internete: miesto skelbimų lentose / švieslentėse, bibliotekoje ir jos filialuose, seniūnijose, vietinėje spaudoje informacijos mielai ieškotų 21,4 proc. apklaustųjų. Atsižvelgus į tyrimo imties pobūdį, tikėtina, kad ši dalis tarp savivaldybės visų suaugusių gyventojų yra dar didesnė. Tai rodo, kaip svarbu informaciją skleisti visais įmanomais būdais.

Tyrimo dalyviai turėjo galimybę **pateikti savo pasiūlymus** dėl NSŠ gerinimo Ignalinos rajono savivaldybėje. Nemaža dalis respondentų tai ir padarė.

Iš viso šia galimybe pasinaudojo 96 respondentai, iš jų 17 parašė pasiūlymų neturintys. Išsakytos 79 tyrimo dalyvių nuomonės – įvairios.

Kai kuriems atrodo, kad NSŠ veiklų pakanka, jos įdomios ir smagu jose dalyvauti, dėkojama NSŠ veiklų organizatoriams, ypač Ignalinos rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Ignalinos rajono kultūros centrui. Kiti – priešingai – skundžiasi tokių veiklų trūkumu ar informacijos apie jas stoka.

Daugiausia konstruktyvių pasiūlymų sulaukta dėl informacijos apie NSŠ veiklas prieinamumo gerinimo. Siūloma ne tik viešinti pačias veiklas, bet ir organizuoti specialius renginius, skirtus supažindinti su galimomis NSŠ veiklomis, kad būtų galima išsirinkti, kas tinka.

Atkreipiamas dėmesys į veiklų dubliavimąsi ir siūloma, kad visos institucijos, organizuojančios veiklas, edukacijas ar renginius tarpusavyje su(si)derintų datas ir laikus tarpusavyje, kad norintieji galėtų sudalyvauti visuose juose – juk įvairių renginių nėra per daug, ir gaila, kai tenka rinktis.

Skundžiamasi dėl kokybiškų ir įvairių veiklų trūkumo kaimo gyventojams ir atkreipiamas dėmesys į mokymų prieinamumą, nurodoma, kad nuotoliniai mokymai kaimo gyventojams – ne visada išeitis, nes vyresnio amžiaus žmonės ne visada gerai „sutaria“ su internetu.

Siūloma didinti NSŠ skirtą finansavimą, kviesti daugiau kompetentingų lektorių, aktyvinti trečiojo amžiaus universiteto veiklą, ir čia pat pateikiama kita nuomonė, kad senjorams veiklų ir taip per daug, o dirbantiesiems – trūksta.

Pageidaujama daugiau veiklų aktyviems žmonėms, susitikimų ir pokalbių su psichologais, linijinių šokių, sporto renginių, treniruočių (pastebėtina, kad minėtos veiklos vyksta; tokie pageidavimai rodo nepakankamą informacijos apie NSŠ sklaidą). Norima konkrečių praktinių mokymų, pvz., kaip su DI susikurti interneto svetainę ir pan. Atkreipiamas dėmesys į mokymų kokybę, pastebima, kad turinys ne visada atitinka pavadinimą ar reklamą. Siūloma spręsti visuomenėje jaučiamą įtampą organizuojant visiems prieinamus tolerancijos, antimobingo, antiseksizmo, lygių galimybių mokymus: kaip atpažinti, kaip reaguoti.

Pateiktas ir vienas konkretus NSŠ teikėjo siūlymas mokyti kitus lietuvių kalbos.

Taip pat siūloma patobulinti tyrimo klausimyną, nes yra žmonių, kurie tiesiog nenori mokytis – jiems netinka nė vienas iš siūlomų pasirenkamų atsakymų. Pageidaujama papildyti pasirenkamus atsakymus teiginiu „Šiuo metu nenoriu dalyvauti jokiose veiklose / nė vienas iš siūlomų užsiėmimų manęs nedomina“.

Tyrimo išvada

Apibendrinus visus tyrimo „Ko nori išmokti Ignalinoje“ rezultatus, galima teigti, kad, nors tyrimo imtis neatitinka savivaldybės suaugusių gyventojų sudėties pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietovę, išsilavinimą, užimtumą ir todėl rezultatų negalima tiesiogiai apibendrinti visai savivaldybei, pateikti atsakymai vis dėlto suteikia daug informacijos apie tai, ko nori tyrime dalyvavę asmenys, taip pat kaip galima pagerinti informacijos apie NSŠ sklaidą ir NSŠ prieinamumą.

Rekomendacijos NSŠ plėtrai ir prieinamumui savivaldybėje didinti

1. Sukurti NSŠ veiklų viešinimo sistemą, kad visa informacija būtų sutelkta ir sistemingai atnaujinama vienoje vietoje internete ir ja papildomai būtų dalijamasi bibliotekoje ir jos filialuose, seniūnijose, socialiniuose tinkluose, miesto skelbimų lentose ar švieslentėse.
2. Kasmet organizuoti renginius (pageidautina kiekvienoje seniūnijoje), kurių metu NSŠ teikėjai ar pavieniai lektoriai pristatytų savo planuojamas veiklas savivaldybės gyventojams, kad suaugusieji susipažintų su mokymosi galimybėmis ir išsirinktų norimus užsiėmimus.
3. NSŠ teikėjams tarpusavyje derinti renginių datas ir laikus, kad veiklos nesidubliuotų ir nekonkuruotų dėl tų pačių dalyvių (jei visa informacija apie NSŠ bus skelbiama vienoje vietoje, tai atlikti bus paprasčiau).
4. Kadangi yra sutinkančių už mokymus mokėti suaugusiųjų, padėti potencialiems NSŠ teikėjams (ir pavieniams lektoriams) susirinkti savo grupę, nemokamai viešinant jų pateiktą informaciją (aiškiai aprašytą būsimą turinį, lektoriaus kompetenciją, planuojamą mokymų trukmę ir laiką, kainą) apie planuojamus mokymus.
5. Ieškoti galimybių (finansavimo arba lektorių-savanorių) atliepti gyventojų poreikius organizuojant 0,5–2 val. trukmės vienkartines paskaitas arba kassavaitinius mokymus labiausiai pageidaujamomis temomis (emocinė sveikata ir streso valdymas, saugus DI naudojimas kasdienėms užduotims, psichologija ir bendravimo įgūdžiai, sveika mityba, užsienio kalbos, loginio ir kritinio mąstymo pagrindai), orientuojantis į dalyvių asmeninį tobulėjimą ir praktinius, kasdienybėje pritaikomus gebėjimus.
6. Užtikrinti nemokamą arba nebrangų mokymosi pasirinkimą savivaldybei prioritetinėmis temomis, mokymus pritaikant labiausiai pažeidžiamų gyventojų grupių poreikiams, prireikus organizuojant išvažiuojamuosius užsiėmimus.
7. Po NSŠ veiklų rinkti dalyvių grįžtamąjį ryšį, kuris padėtų planuoti tolimesnius užsiėmimus.
8. Skatinti, kad dalis NSŠ veiklų būtų organizuojamos hibridiniu būdu, kad dalyvis galėtų pasirinkti norimą – kontaktinį, nuotolinį arba mišrų – mokymosi būdą. Kai organizuojamos kelios mokymų grupės – parinkti skirtingą dalyvių poreikius atliepiantį mokymų laiką.
9. Savivaldybės NSŠ situaciją ir tyrimo rezultatus aptarti su potencialiais savivaldybės NSŠ teikėjais, prireikus patikslinti rekomendacijas ir kartu ieškoti galimybių jas įgyvendinti. Numatyti, kaip būtų galima pasiekti daugiau savivaldybės gyventojų, kad tyrimo imtis atspindėtų realią situaciją.